

D E P L A T E v.z.w.

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEM- EN GESCHIEDKUNDIGE
KRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3395, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1986 nr. 31023 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 5 oktober 1989 nr. 13422.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

Tekst overname toegelaten na accoord van auteur en mits vermelding van oorsprong.

Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn.

De auteurs worden er attent op gemaakt dat bij elke bijdrage een bronvermelding hoort.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

A. VAN TSEGHEM
IJzerstraat 1
8400 OOSTENDE

SECRETARIS

J.B. DREESEN
Rode Kruisstraat 4
8400 OOSTENDE

JAARGANG 26
NUMMER 3
MAAND maart 1997

PENNINGMEESTER

J.P. FALISE
H. Serruyslaan 78/19
8400 OOSTENDE

REKENING

750-9109554-54
000-0788241-19

IN DIT NUMMER

- blz. 71 : **De Redactie** : Inhoud van heemkundige tijdschriften.
blz. 72 : **Historie in titels.**
blz. 73 : **I. VAN HYFTE** : Uitgaven voor een begrafenis in 1885.
blz. 75 : **S. IPPEL** : De Zee
blz. 75 : **Werkgroep "Bibliografie van de geschiedenis van Oostende.**
blz. 76 : **W. MAJOR** : Heemkundige aspecten uit Oostendse correspondentie.
blz. 81 : **J.B. DREESEN** : Mei 1940. De Oostendenaars op de vlucht naar Engeland. De familie Geuskens uit Oostende.
blz. 84 : **R. VAN CRAEYNST** : Nijverheidsinstellingen in de stad Oostende in de tijd van Willem I.
blz. 86 : **N. HOSTYN** : Lucien Guinotte.
blz. 88 : **R. VERBANCK** : Een architecturale wandeling doorheen Oostende.
blz. 91 : **A. SMISSAERT (+)** : Oostende tijdens de eerste wereldoorlog (43).

PRIJS
CULTURELE RAAD
OOSTENDE
1996
OOSTENDSE HEEM-
EN GESCHIEDKUNDIGE
KRING "DE PLATE"

MAART - ACTIVITEITEN

De Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate heeft de eer en het genoegen zijn leden en andere belangstellenden uit te nodigen tot de activiteiten die zullen plaatsvinden in de loop van de maand.

MAART I - ACTIVITEIT. Wandelvoordracht.

Bezoek aan de OESTERHOEVE van de gebroeders PUYSTJENS onder leiding van dhr. SMISSAERT.

Door omstandigheden is ons bezoek aan de Beschermd Werkplaats Oesterbank vervangen door een bezoek aan een oesterkwekerij.

Wanneer : Woensdag 12 maart 1997 om 14u30

Waar : Bijeenkomst om 14u15 aan de Oesterhoeve, Schietbaanstraat 86 Oostende (nog steeds Oostende, op de plaats van de vroegere "Huitrieres Halewyck".

Tot de jaren zestig waren de OSTENDAISES klassiekers op spijskaarten van de Europese hoven en van vele luxe-restaurants in Europa. Daarna zakte de Oostendse oesterkweek in elkaar en tien jaar geleden kwam er een definitief einde aan.

Waar er van in de 18de eeuw, op diverse plaatsen in de stad, oesterkwekerijen bestonden ging de kweek in de Oostendse Spuikom eerst in 1934 van start. Voor enkele jaren ging die echter totaal verloren door de falng van de "Huitrieres Halewyck". De voornaamste oorzaak was de vervuiling van het water. Na de bouw van een waterzuiveringsinstallatie, kalkstorting en baggering van slibsleuven is de kwaliteit van het water zo verbeterd dat oesterkweek weer mogelijk is.

In mei 1996 werd deze kweek weer herstart in de Spuikom en tegen het einde van het jaar verschenen de eerste oesters op tafel. Als U wilt weten hoe het nu juist met die oesterteelt gesteld is en hoe de teelt verloopt moogt U deze namiddag niet missen.

Wij verwachten U dan ook ten stelligste op de hierboven aangegeven plaats. Ter plaatse is er mogelijkheid tot kopen, niet om te degusteren. Zoals steeds is de deelname vrij en kosteloos ook voor niet-leden. Men zegge het voort.

MAART II - ACTIVITEIT. Avondvoordracht met documentatiemateriaal.

Op donderdag 27 maart 1997 om 20u30

in de Conferentiezaal van de V.V.F. Oostende Dr. Colensstraat 6.

Het onderwerp : HITLER IN VLAANDEREN

De spreker : de heer Lucien VAN ACKER, ere-gemeentesecretaris van Ardoeie, redactiesecretaris van "Biekorf".

Adolf Hitler was in de eerste wereldoorlog gewoon frontsoldaat aan het Westelijk front. Een tijdlang was hij gelegerd in Ardoeie. Hij maakte er onder andere een tekening van de kerk.

In 1940, onmiddellijk na de capitulatie van het Belgisch leger, is hij op bezoek geweest te Ardooië bij mensen bij wie hij in 1917 ingekwartierd was.

Toen men in 1976 te weten kwam dat Hitler ooit een zoon had gehad bij een meisje in de eerste wereldoorlog, is Ardooië plots in de belangstelling van de Duitse sensatiepers gekomen.

De waarheid is nochtans enigszins anders. De oplossing en de wetenswaardigheden van deze zaak worden U uiteengezet in de spreekbeurt van de heer Lucien VAN ACKER. Een reden om zeker aangewezen te zijn op deze "pikante" story uit onze eigen West-Vlaamse streek. Zoals steeds is de toegang vrij en kosteloos ook voor niet-leden. Men zegge het voort.

J.B. DREESEN

INHOUD VAN HEEMKUNDIGE TIJDSCHRIFTEN

21. DERLIKE. 19de jg. nr. 3/1996-97

De Christene Volkspartij (Daensisten) in 1914-18 - Meer dan René De Clercq alleen - Foto's uit de oude doos - Hier klappt men Deerlijks - Postgeschiedenis en stempelstudie van Deerlijk van 1621 tot 1994 (deel II) - Drie dagen die Deerlijk deden daveren - Dorpskroniek.

22. ROND DE POLDERTORENS. 38ste jg. nr. 4/96

Altaarschilderijen in de Sint-Niklaaskerk van Westkapelle - Muitend Spaans garnizoen te Sluis 1595-1596 - Wat betekent de plaatsnaam Mikhem of Mikkem.

23. ZILLEGHEM. 17de jg. nr. 4/96

Postmiddeleeuwse archeologische vondsten in Zedelgem - We trekken naar Amerika.

24. IEPERS KWARTIER. 34ste jg. nr. 4/96

De standbeelden van Alphonse Vandenpeereboom - Gezelle, haartressen, Moscou en een hennetaster.

25. DE GIDSENKRING. 34ste jg. nr. 3/96

Waregemnummer. 1847-1997 150 jaar Waregem Koerse.

26. LANGE NELLE. 8ste jg. nr. 4/96

Kongoboot in het Leopoldpark (5) - Lijst monumenten, landschappen, dorpsgezichten - Onthulling borstbeeld K. Jonckheere.

27. GOE VOLLEK. nr. 1/97

De accordeon van de werkman - Bibliografie en discografie van de Volksmuziekgilde - De Janneman - 5 jaar 't Eynde, 5 dagen feest - Een oor op de wereld - Kalender.

28. TRADITIE. 2de jg. nr. 4/96

De pottenkijker - Theater met schaduwen - Een lange traditie in Binche en Malmedy - Jaarwisseling zonder oliebollen - Driekoningen uit Kempenland - Driekoningen zingen met eigen lied en smartlap - Zaanstreek : Nederland oudste industriegebied.

29. 12de JAARBOEK KAREL VANDEPOELE 1996. Lichtervelde

Met 22 verschillende bijdragen.

30. EISDEN. 13de jg. nr. 4/96

Oude klasfoto's - Eisden in de krant 1896 - Parochiale geschiedenis - Kleine geschiedenis, militielijsten, de markt te Eisden - In en rond het museum.

31. ROEPSTEEN. nr. 162. januari 1997

Mededelingen - In memoriam Etienne Gerard - Vogel voor de kat (gedicht) - Zeger Janszone - Een vergeten Westkapellenaar.

Deze tijdschriften zijn ter inzage in ons museum.

De redactie

HISTORIE IN TITELS

Vanaf februari 1996 is het HinT-bestand via het PICA-netwerk voor het publiek toegankelijk.

HinT, Historie in Titels, is een bibliografisch computerbestand voor geschiedenis. In dit geautomatiseerde bestand zijn publicaties opgenomen, die vanaf 1984 zijn verschenen op het gebied van moderne, West-Europese geschiedenis (vanaf ca. 1500).

HinT helpt de historicus of historisch geïnteresseerde zijn weg te vinden in de enorme hoeveelheid titels, die jaarlijks op het gebied van geschiedenis verschijnen. In HinT kan geheel menugestuurd worden gezocht op alle denkbare, Nederlandse trefwoorden, auteursnamen, persoonsnamen als onderwerp, geografische benamingen en via een zeer uitgebreide en geheel op geschiedenis toegespitste reeks systematische rubrieken. HinT kent zeven hoofdrubrieken en maar liefst 87 subrubrieken. Hoofdrubrieken zijn bv. "sociaal-economische geschiedenis" en "theorie, methode en technieken van de geschiedeniswetenschap". Daarbij vindt U subrubrieken als "dagelijks leven en mentaliteitsgeschiedenis" of "taak en maatschappelijke functie van de geschiedwetenschap".

Het HinT-bestand bevat thans ruim 30.000 titels van wetenschappelijke boeken en artikels uit tijdschriften en bundels. Van de HinT opgenomen titels zijn 20 % in het Nederlands, de rest is in het Engels (50 %), Duits (20 %), Frans (15 %), Italiaans of Spaans.

HinT Bibliotheek Faculteit der Letteren, Universiteit van Amsterdam. E-mail : hint@let.uva.nl

Wie geduldig en op den duur met wat kleine oogjes de notariële akten napluist, moet het (gelukkig) niet enkel stellen met "achttiende deelen", "lijdende massa", saai "verdeelingen en vereffeningen der nalatenschappen" of "werkende boedels"...

Hij vindt er een schat aan informatie over huurprijzen, kinderrijke gezinnen bij naam, beroepen, familieraden en verwantschappen, voogden, straatnamen, eigenaars van huizen en hun koopwaarde, ja zelfs gedetailleerde begrafenkosten.

Precies dit laatste wil ik belichten met een akte, verleden op 1 oktober 1885 bij de Oostendse notaris Henricus BERGHMAN.

* * *

Toen op 17 maart 1885 Sophie, Catherina SCHIPMAN kwam te overlijden, had ze 7 kinderen ter wereld gebracht. Twee ervan hadden haar niet overleefd. Haar echtgenoot Gaspar, Melchior, Balthazar GENACHTE (wat voor konink-lijke voornamen !) was vóór hun huwelijk (06-02-1827) getrouwd geweest met Maria FOCKENIER. Hij had er één kind van, Adelaïda, Silvina GENACHTE die later huwde met Joannes HELSMOORTEL. Die laatsten kregen maar liefst 9 kinderen.

U begrijpt meteen de complexiteit in de vereffening van de nalatenschap. Daarenboven moesten er onder de "komparanten" maar liefst 5 huizen verdeeld worden.

- nr. 3 op de "Vischmijnplaats", gehuurd door "sieur BLOMME" voor 62,50 Fr per maand; de 112 m² werden verkocht voor 10.100 Fr.
- nr. 10 Sint Jozefsstraat waar Amand MASURE "129 Fr per trimester" huurt; deze "verificateur der Douanen" zal het zelf inkopen voor 9.000 Fr.
- nr. 8 Dwarsstraat was verpacht aan Desiderius ASAERT voor 68 Fr/maand en verkocht voor 14.250 Fr.
- nr. 6 Boonestraat : wed. FRAEYMAN moet 30 Fr/maand betalen; de 56 m² veranderen van eigenaar voor 5.600 Fr.
- nr. 22 Franciscusstraat : daar moet stuurman BASTIAAN 57 Fr/maand betalen tot het pand verkocht wordt voor 11.900 Fr.

Bij de schulden "ten laste van weduwe GENACHTE" hoorden ook de begrafenkosten. Zij zijn zó nauwkeurig vermeld dat ik er een bijdrage aan wijd omdat ze ons een reële kijk geven op gewoontes in een kleine, burgerlijke Oostendse familie van toen.

- De "lijkdienst en begrafinge met stoelzetting" in de Sint Petrus en Pauluskerk 353,50 Fr
- De dienst zelf werd gedaan door de Predikheren 40,00 Fr
- Missen gelezen in de O.L.Vrouwkerk op het Hazegras 25,00 Fr
- Gelezen missen in het klooster van de Zwartzusters 25,00 Fr

- "Deze gedaan door de onderpastoor HANNARTE"	25,00 Fr
- Drukkerij ELLEBOUDT-DESMET zorgt voor de rouwbrieven	126,00 Fr
- Marie ASSELOOS vraagt voor de "doodkaarten"	39,60 Fr
- August DUMON timmert een eiken doodskist	105,00 Fr
- SPILLIAERT maakt de zinken lijk-kist	60,00 Fr
- HESSENS de "tapitsier" versiert de kist	40,00 Fr
- "De kosten der rijtuigen voor huurhouders" : Edouard ALLAERT, François LANOYE, Louis VERBARE, Henri TJONCK Edouard MOLLEMANS, DEGRYSE en EYLAND	128,00 Fr
- Jules DAVELUY bezorgt de "bedankingskaartjes"	7,60 Fr
- Onkosten van de rouwmaaltijd:	
- "Bougies en het dessert"	27,25 Fr
- "deze van Charles PAVOT voor levering van visch"	82,00 Fr
- "deze van VERSCHELDE-DAEMS voor kaas"	6,00 Fr
- er is een kokkin gevraagd	12,52 Fr
- Pasteibakker KOENTZ voor levering van taarten	12,70 Fr
- Cognac	4,00 Fr
- VALCKE-DUBOIS levert "fransch brood"	2,00 Fr
- "deze van WOYSEN, koopman in tabak"	18,65 Fr

De rouwmaaltijd kostte dus 165 frank en 12 centiemes.

Bij al dit boekhoudkundig geschrijf kan het niet anders of dat het Latijnse woord "notarius" schrijver betekent....

* * *

Een toemaatje voor stamboom-onderzoek : de rechthebbenden

1e HUWELIJK

G.M.B. GENACHTE X M. FOCKENIER

Adelaïda Silvina GENACHTE X Joannes HELSMOORTEL

- 1) Arthur H. X Nathalie LOONTIENS (1)
- 2) Emma Adelaïda H.
- 3) Eugenius Edouardus H. (+ Oostende 10-09-1876)
- 4) Oscar H. ("koophandelaar")
- 5) Marina Louisa H X Gustaaf KAISERGRUBER (hij is
"bataillonsheermeester" bij het 1e linie-regiment
- 6) Adelaïda Judica H.
- 7) Gustavus H.
- 8) Joannes Ludovicus H ("student in de medecijnen ter
hogeschool van Leuven"
- 9) Julius Victor H. (inwoonend leerling in 't college
van Sint Barbara te Gent"

2e HUWELIJK

G.M.B. GENACHTE X Sophia Catherina SCHIPMAN

- 1) Rosalia G. X Franciscus DUMON
- 2) Joannes G. ("koopman")
- 3) Louisa G ("koopvrouw")
- 4) Sophia G. X Joannes Amatus HALEWYCK (+ 02-05-1880) (2)
- 5) Gaspar G. ("hoofdbediende bij het postbureau")
- 6) Auguste G. (+ 11-10-1884)
- 7) Maria Clemencia (+ 04-02-1870) X Guilielmus FREMAUT (ge-
pensioneerd boekhouder bij de douane)

- 1) Guillielmus F. ("leersnijder")
 - 2) Edmundus F. ("kandidaat-notaris")
 - 3) Neotère F. ("bediende der Belg. posterijen")
 - 4) Jozef F. ("onderstatie-overste van ijzeren wegen")
 - 5) Maria F.
 - 6) René F. (+ 11-02-1870)
-

- (1) Arthur HELSMOORTEL sterft op 27-01-1885; zijn minderjarige dochter Adrienne (° 18-06-1876) waarvan de peter voogd is, wordt de jongste erfgename.
 - (2) Daar hij reeds overleden was, zullen zijn 2 minderjarige kinderen, Emilius (° 29-07-1867) en Adolphus (° 11-07-1871) ook voor erfgenaam in aanmerking komen.
-

DE ZEE

Is een boek geschreven in 1988 door Erik DE KUYPER met als ondertitel "Taferelen uit de kinderjaren". Het boek is een mooie weergave van kinderbelevissen en indrukken opgedaan te Oostende in de na-oorlogse jaren.

Voor hen die Oostende al dan niet gekend hebben in deze periode roept het goede herinneringen en beelden op. Het zijn verhaaltjes van een kind (in de hij-vorm geschreven) over alledaagse voorvalletjes, hoe Oostende er toen uit zag, wat er te beleven viel in de stad en hoe een "vreemde" familie er de zomer doorbracht in de "cabine" en op "chambre garnie".

Kortom het zijn treffende beelden van hoe Oostende leefde in die tijd die amper 50 jaar voorbij is, en historisch een aanwinst.

Te lezen !

Simon IPPEL

WERKGROEP "BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN OOSTENDE"

Zoals U in het jaarverslag heeft kunnen lezen startte deze Werkgroep zijn activiteiten tot het samenstellen van een "Bibliografie van Oostende".

De doelstelling is tegen 1999 klaar te zijn met dit, voor Oostende belangrijk, werk. De groep doet dan ook een oproep tot al de leden van DE PLATE om een steentje aan te brengen voor dit omvangrijk werk. Indien U een boek kent dat over Oostende handelt of waarin een stuk Oostende behandeld wordt, en het behoort niet tot de algemeen gekende werken, sein het ons dan even door. Geef ons de naam van de auteur, de titel van het boek, de plaats en het jaar van uitgave en het aantal bladzijden. Hetzelfde geldt voor de tijdschriften waarbij U echter ook de bladzijden aangeeft die over Oostende handelen.

Geef die inlichtingen door aan het secretariaat van de Kring, Rode Kruisstraat 4, Oostende en de Werkgroep zal U zeer dankbaar zijn.

Namens de Werkgroep "Bibliografie Oostende"

1. Welke soorten correspondentie verzamelen ?

- Handtekeningen van beroemde personen
- Filatelistische brieven
- Mooie brieven
- Brieven met historische waarde

2. Van uithangbord tot factuur

- Uithangbord : tot midden 17e eeuw
- Handelskaart : begin 17e eeuw, maar pas in 18e en 19e eeuw in karton
 - met embleem van beroep, afbeelding koopwaar of zaak. Mooiste vorm : de porseleinkaart.
 - in kleur : halfweg 19e eeuw : na uitvinding chromolithografie in Duitsland. Mooiste vorm : Liebig kaarten - 1ste reeks in 1872 - laatste in 1974.
 - gebruik :
 - als geheugensteuntje voor klant
 - als factuur
 - als ontvangstbewijs
 - als notitiebriefje
 - laatste vorm : naamkaartje

AU MOULIN
Merceries, Bonnetteries, Laines.

ARTICLES DE BAINS

et Normales

CORSETS, RUBANS,

Cols, Chemises,

CRAVATES,

OUVRAGES DE DAMES

SAVONNERIES

BAS, CHAUSSETTES,

Gants, Châles,

DOUBLURES,

Fournitures pour Tailleurs et Tailleuses

OSCAR CORNU-DEBEDTS

62, Rue de la Chapelle, 62

— O S T E N D E —

3. Handelsbrieven

- aanvankelijk geschreven op handgeschept papier, later met watermerk, dichtgeplooid en verzegeld met lak.
- eind 18e eeuw begint men drukwerk te gebruiken wanneer meerdere exemplaren moeten verstuurd worden.
- briefhoofd in reliëfdruk : naam, beroep en locatie.
- eind 19e eeuw komen de eerste brieven met briefhoofd, zij vormen een verdere evolutie van de rekeningbriefjes (de rekenkolommen

verdwijnen alsook de vermelding "Doit...à" en de aldus verkregen blanco ruimte maakte de vloedgolf aan correspondentie mogelijk die de nieuwe eeuw en...de schrijfmachine zouden veroorzaken).

- kleurendruk liet lang op zich wachten : aanvankelijk op gekleurd papier (meestal blauw) of enkele woorden in kleur
- begin 20e eeuw komen steeds meer inlichtingen op het briefpapier, steeds meer versieringen, volwaardige pentekeningen of drukwerk in lithografie en vermelding van behaalde medailles.
- in de jaren 20 worden brieven door de komst van de algemeen grafische tekenaar producten van de publicitaire tekenbureaus.
- in de jaren 30 vervangt men de tekening door foto's, geleidelijk komen minder gegevens en vergroot aldus de ruimte voor de eigenlijke brief.
- in de jaren 40 begint men brieven te gebruiken met gekleurde streep omrand of op papier in schreeuwerige kleuren : geel, oranje.
- in de jaren 50 en erna tekent weer de grafische tekenaar de briefhoofden esthetischer en soberder, soms weer op gekleurd papier, maar meestal op helder, stevig wit papier.

4. Brieven met historische waarde

- brieven over internationale overeenkomsten.
- brieven van plaatselijk, heemkundig, sociaal belang.
- handelsbrieven :
 - commerciële gegevens : prijzen, koopwaar, lonen, etc.
 - afbeelding vervoermiddelen en producten.
 - plaatselijke iconografie : pentekeningen of foto's van fabriek, winkel of straat. De tekeningen of versieringen werden steeds omvangrijker en hoe langer hoe meer allerlei commerciële inlichtingen werden bijgedrukt zodat de ruimte voor de eigenlijke brief steeds kleiner werd. In de jaren 20 kwam hier snel een eind aan wegens de te hoge drukkosten en de steeds omvangrijker brieven.
- Trend : commerciële graveerders probeerden de zaak groter, in perspectief overtrokken, belangrijker of mooier voor te stellen dan ze eigenlijk was.

Hij tekent de gebouwen groter en verhoogt het effect door er lilliputterige personen, dieren en vervoermiddelen bij te tekenen, fabrieken meer schoorstenen te geven en allerlei verzonnen transportmogelijkheden in de onmiddellijke omgeving bij te tekenen (winkeltjes werden aldus warenhuizen en fabriekjes grote internationale ondernemingen)

Deze misleidende voorstellingen werden een universeel aanvaarde techniek, een soort stilzwijgend aanvaard principe, vergoelijkt met de term artistieke vrijheden, zowel door de fiere eigenaars, de klanten als de graveerder die zich ten volle kon uitleven.

5. Archieven

Bevatten geschreven bronnen met waardevolle gegevens voor hen die de geschiedenis bestuderen.

We onderscheiden :

- archieven van staatsdiensten en publieke instellingen : zij bevatten vooral officiële bescheiden, documenten, verslagen opgesteld door ambtenaren, rapporten van commissies en

organisaties. Maar gevoelsuitingen of persoonlijke opinies ontbreken.

- persoonlijke of bedrijfsarchieven : zij kunnen de rol verduidelijken van de personen of de ondernemingen die in de economische en sociale ontwikkeling een belangrijke plaats innemen.

6. Het belang van bedrijfsarchieven

Zij vormen een onderdeel van de industriële archeologie.

Naast hun economische en sociale rol hebben bedrijfsarchieven ook een documentaire en zelfs een artistieke waarde. Fijne pentekeningen, en gravures in steendruk, die nauwkeurig en vaak op een kunstzinnige wijze de vroegere toestand van de fabriek en haar omgeving weergeven, vormen een aanvullende bron voor de iconografie van de stad of een regio.

De geschiedkundigen zijn bij hun historisch onderzoek nog maar nauwelijks begonnen met de verwerking van de enorme rijkdom aan gegevens, opgeslagen in bedrijfsarchieven. Het spreekt vanzelf dat niet alle bedrijfsarchieven dienen geborgen en ook niet alles eruit moet worden bewaard. Bij sommige archieven zal dat wegens de schaarste aan bronnenmateriaal evenwel gewenst zijn, maar bij jongere moet men selecteren en de minder belangrijke stukken vernietigen, gewoon omdat er onvoldoende bergruimte is, maar vooral omdat door de massa de toegankelijkheid en het overzicht ervan bij het voeren van een historisch onderzoek, dat het onderzoek eerder zou hinderen dan bevorderen.

Beleidsstukken moet men bijhouden, maar routinestukken zijn voor het historisch onderzoek meestal waardeloos. Beleidsstukken zijn oprichtingsakten, notulen, jaarverslagen, balansen en boekhoudkundige boeken zoals dagboeken, journalen en grootboeken. Vooral het centrale directie-archief is hiervoor belangrijk. Routinestukken, en die vormen zowat 70 à 80 % van het archief, zijn o.a. orderbevestigingen, bestellingen, facturen, kwitanties, bank en girostukken. Het volstaat hiervan enkele voorbeelden te bewaren om aan de onderzoeker toe te laten de routine in een bedrijf te leren kennen.

Om zoveel mogelijk te kunnen bijhouden moet het archiefbestand worden gedecentraliseerd. De archieven van firma's van nationaal belang moeten een plaatsje vinden in het Algemeen Rijksarchief te Brussel; die van regionaal belang bij streekarchieven of provinciale rijksarchieven zoals dat te Brugge : maar stukken van ondernemingen van plaatselijk belang verdienen in het gemeentelijk archief te worden opgenomen. De stadsarchieven van Antwerpen, Gent en Luik bezitten reeds een aantal merkwaardige bedrijfsarchieven.

Voor Oostende zijn we reeds hopeloos achterop geraakt. Zoveel ging reeds verloren. Denken we maar aan de bedrijfsarchieven van onze plaatselijke rederijen, vishandelaars, hoteliers en handelszaken zoals het Huis VALCKE, gesticht in 1793, of het Huis DEBROE, zoals van het Palace Hotel, de Continental of de Osborn, of van het S.E.O, de vismijn, de Oostendse thermen en het Kursaal. Straks volgt het archief van de R.M.T. waarschijnlijk dezelfde weg. Eindelijk is er nu een specifieke stadsarchievaris aangesteld, iemand die zich uitsluitend voor de

opbouw van een degelijk stedelijk archief zal kunnen inzetten. We kunnen hier slechts de hoop uitdrukken dat deze persoon beter werk zal kunnen leveren op het vlak van deze bij ons zo lang verwaarloosde bedrijfsarchieven.

Soieries, Rubans, Velours, Dentelles, Crêpes.

TELEPHONE 344

MODES
CHAPEAUX, PLUMES, FLEURS
RAYONS DE FOURRURES
RAYON SPECIAL DE LAINAGES

VOILES et VOILETTES
RAYON de FOURRURES et BOAS

LA VILLE DE LONDRES
R. NATAN
Rue de la Chapelle (coin rue d'Est)
Succursales: ANVERS - MONS.

ATELIER SPECIAL
DE CONFECTION POUR DAMES.
OUVRAGES de DAMES.
ROBES et MANTEAUX

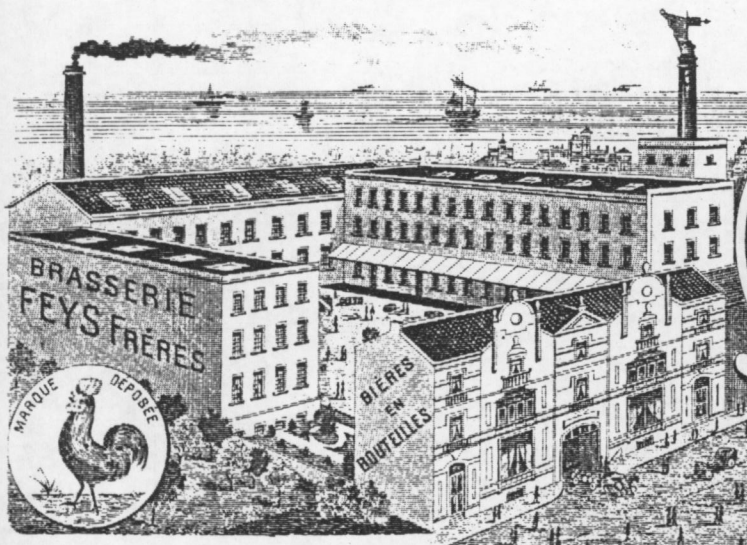
M.
Ostende 19
Doit

Pour vente et livraison des marchandises suivantes.

2 fils	1 95	3 90
2 g bouton	05	10
		4.00

174 DE LA COUR, OSTENDE

BRASSERIE MALTERIE

FEYS FRÈRES

BIÈRES EN BOUTEILLES

BIÈRES de HAUTE et BASSE FERMENTATION
LEVURE MÈRE

Rue du Vélodrome, 18
OSTENDE

Téléphone 115.

GESTICHT in 1890

LEVERAAR VAN DEN STAAT EN DER STAD OOSTENDE

DEPOT van VERFWAREN KLEUREN en VERNISSEN
 ALGEMEENE ONDERNEMING VAN
 GEWONE PRACHT en VERSIERINGSCHILDERWERKEN
 LETTERS - NABOOTING van HOUT en MARMER
 SPIEGEL en GLASWERKEN

H. TRYBOU-MAERTENS
 BRABANTSTRAAT, 5

OOSTENDE

Schilderwerk ziccia
 zalen ~~ziccia~~

Mynheer Maerxaert Gannemer. Debet

MAGAZIJN VAN
 echt Hollandsch en Vlaamsch loodwit
 Zinkwit (Vieille Montagne)
 Singelstie en Inlandsche Vernissen
 ALLERLEI SPONSEN EN ZEEMVELLEN
 Droeg- en gewedgemaakte kleuren
 Olieën-Terpentijn en Siccatif
 Emaills van veracheidene merken
 en in alle kleuren.
 Bronzen in alle tinten.
 Fijn goud in boekjes.
 Schilderwerk en andere lijms
 Panamahout alle slach heep.
 Blikwarter enz poeder.

— OLÉINE —

Ammoniak, jollood en jochopomade.
 Brillantine
 Yzer en kandpapier.
 SPIRITUS VOOR LAMPEN
 Lakmoes en cutrormerblauw
 voor witters.
 Paag en schuurborstels
 bevens, oymeeuwodden
 Tijne en gewone borstels.
 Penseelen
 Verf voor stoffen.
 Wagon en paardenwet

— OKERS —

SILICAT-BLANC FIXE van
 verscheidene merken enz.
 en alles wat de schilderzotiel betrefst.
 — Glas —
 Effen en met tekeningen (Moussetine)
 in pladen of geplaakt op maat.
 Gekleurd glas
 Alustick van 1ste kwaliteit.
 enz. enz.
 Patrol in 't klein.

1409 Oostende, den 26sten Jber 1909

Junij	28	Schilderen der vier terramen 4 couchen verf (3 zalen)		
		binnen en buiten	179.94 m ²	
		Kelderramen	19.80 m ²	
		portalen kelders	27.55 m ²	
		3 deuren 1 kant	7.41 m ²	
		leuningen van 3 ingangen	3.45 m ²	
		Corniches der 3 zalen	92.43 m ²	
		Afllaatbuizen	36.29 m ²	
		Kassypen eindgevels	4.20 m ²	
		kieswovis in W.C	0.93 m ²	
		Gasbuizen	2.84 m ²	
			<u>374.84 m² a 0.75</u>	281.13
		Opullage 2 couchen	15.03 m ² a 1.50 f	22.54
		" 2 couchen	163.40 m ² a 1.00 f	163.00
		" Consolen	5.16 m ² a 0.40 f	2.06
		blanches 1 couche olie en 2 couchen vernis der 3 zalen	141.98 m ² a 0.65	124.79
		Schilderen der deuren 2 couchen	240.74 m ² a 0.40	96.30
			fr	<u>689.82</u>

fr 689.82

door J.B. DREESEN

De recente "Document" uitzending over de in 1940 naar Engeland gevluchte Oostendenaars was een schot in de roos. Het gebeurt niet zo vaak dat een brok geschiedenis van de "kleine man" voor het voetlicht wordt gebracht. Ons tijdschrift bracht diverse bijdragen over de tweede wereldoorlog maar dan gebaseerd op nota's uit een dag aan dag behouden dagboek van iemand die ten lande bleef. Als we meer en gevarieerder over het onderwerp willen publiceren moeten we het nu doen want zij die het meemaakten zijn nu rond de zeventig. Veel tijd om te vertellen hebben ze niet meer. En het is niet met de ouderdom dat het geheugen verbetert. Daarom dit brokje familiegeschiedenis.

De aanleiding is een passage uit een Engelse krant van 13 september 1944. De titel van de bijdrage luidt : "Queen Mary thanked pilot for display and watched G.A.C. workers build planes". De bijdrage wordt hierbij afgedrukt.

Een korte vertaling van de passage :

"De koningin sprak met verschillende fabrieksarbeiders waaronder mevrouw GEUSKENS (in de bijdrage staat GENSKINS waarschijnlijk was de EU een moeilijke dubbelklinker voor de engelse journalist). Mevrouw Geuskens, die op Highstreet 81 in Gloucester woont, is een Belgische vrouw van Oostende. Koningin Mary wilde weten of ze terug ging naar België en of ze in de laatste tijd nog nieuws van haar familie had ontvangen. Mevrouw Geuskens vertelde de koningin dat ze een brief van België had gekregen en hoopte te kunnen terugkeren zohaast het land bevrijd was".

Mevrouw GEUSKENS was Helena, Augusta BAUWEN, dochter van Jan BAUWEN geboren te Oostende in 1876 en Augusta SOENEN eveneens van 1876. Zij werd geboren in de Kadzandstraat op 07 april 1897.

Haar ouders woonden achtereenvolgens boven het Estaminet "Bij roste Nette" op de Visserskaai. Daarna verhuisden ze naar de Langestraat tegen de dijk, om daarna een woonst te gaan betrekken boven de "Duitse Bakker" op de hoek van de Kaai en het Vissersplein. De familie BAUWEN, met twee jongens en twee meisjes, was reeds bij het uitbreken van de eerste wereldoorlog in 1914, naar Engeland gevlucht.

Tussen de twee oorlogen huwde Helena met Emiel GEUSKENS. Uit dit huwelijk sproten 2 kinderen Xavier en Erica. Toen in mei 1940 de Duitsers ons land binnenvielen nam Helena met haar dochttertje van één jaar, samen met haar zuster en haar gezin, de weg naar Engeland. Haar man Emiel kon niet meer want hij was gemobiliseerd. Zoon Xavier was van de klas 1941 en moest zich ter beschikking houden van het leger. In augustus 1940 kreeg vader GEUSKENS een prentkaart van zijn vrouw vanuit Boulogne, gedateerd mei 1940, waarin ze schrijft dat ze goed waren angekommen in Boulogne en verder Frankrijk introkken. Enkele dagen later zijn ze dan overgestoken naar Engeland.

Zoals zovelen werd ook hier de familie gedurende bijna 5 jaar gescheiden. De enige verbinding die ze met haar man en zoon had waren de gekende Rode Kruis messages, van hoogstens 25 woorden voor streng persoonlijke en familie-aangelegenheden, die soms zeer lang onderweg waren.

In 1943 poogde zoon Xavier nog om via Spanje Engeland te bereiken maar hij geraakte niet verder dan Bagnères de Bigorre. Door zijn gebrekkige aardrijkskundige kennis wist hij niet dat er in de winter sneeuw lag in de Pyreneën !

Moeder Helena met haar kind en haar zuster en haar gezin verbleven eerst in Londen om daarna een woonst te krijgen in Gloucester, Highstreet 10. Later verhuisde Helena naar Highstreet 81 en kreeg een job bij de Gloster Aircraft Co, Hucclecote, Glos, in de "sheet metal" departement als "pipe-cleaner". Ze blijft daar werken tot juli 1945 waarna ze met haar kind op 24 juli 1945 terugkeert naar Oostende. Op 17 augustus 1945 krijgt ze nog een belastingsbriefje van uit Engeland waaruit blijkt dat ze nog 8 shillings 8 pence aan belastingen moet betalen.

Zoon Xavier hield, ondanks de moeilijkheden van het briefverkeer, gans de oorlog ook nog contact met een schoolkameraad Hendrik DEVOS.

Deze laatste woonde met zijn broer Karel en zijn zus Elvire in de Christinastraat tegenover de Paterskerk waar zijn ouders een tabakswinkel uitbaatten. Toen hij van school ging is Hendrik gaan werken bij de horlogemaker LONGUEVILLE naast zijn woonst.

Vader Oswald DEVOS was vroeger zeeman geweest en tijdens deze periode had hij de Amerikaanse nationaliteit aangenomen. Vlak voor de oorlog werden alle Amerikaanse staatsburgers aangemaand terug naar de States te komen. De familie DEVOS gaf daar gehoor aan en vertrok. Gedurende de oorlog hebben vader DEVOS en twee zonen in konvoien gevaren op Engeland. Toen Hendrik (het was toen al Henry) vernam dat Xavier's moeder in Engeland zat heeft hij contact met haar opgenomen. Hendrik bleef in de States werken als horlogemaker en heeft een eigen zaak gevestigd te Cambridge in Maryland waar Xavier hem in 1983 ging opzoeken. Hij woont daar nog steeds, zijn broer en zuster, Karel en Elvire, zijn echter terug naar Oostende gekomen waar ze elk een appartement hebben in de Melinda.

Xavier GEUSKENS is gehuwd met een Overpeltse. Doordat zij in de streek werk had is hij er, als Oostendenaar, gaan wonen. Hiermee werd een familiekring afgesloten want zijn overgrootvader was van Maaseik. Hij is naar Antwerpen getrokken vanwaar zijn afstammelingen zich later te Oostende gevestigd hebben. Waaruit eens te meer blijkt dat Oostende een stad van aangespoelden is.

Met dank voor de verkregen info van de heer Xavier GEUSKENS, Netestraat 17, 3941 Hechtel-Eksel.

QUEEN MARY THANKED PILOT FOR DISPLAY AND WATCHED G.A.C. WORKERS BUILD PLANES

THE CAPABILITIES OF ONE OF BRITAIN'S BEST-KNOWN FIGHTER PLANES WERE DEMONSTRATED TO QUEEN MARY WHEN SHE VISITED THE MAIN FACTORY OF GLOSTER AIRCRAFT CO. LTD., ON TUESDAY AFTERNOON. MR. L. O. MOSS, ONE OF THE TEST PILOTS, PUT THE PLANE THROUGH VARYING EVOLUTIONS. THE QUEEN WAS DEEPLY INTERESTED AND IMPRESSED.

When the exhibition was over she asked to speak to the pilot, and she thanked him for a thrilling display.

On arrival at the factory the Queen, who was accompanied by the Hon. Margaret Wyndham and Lord Claude Hamilton, was received by Mr. F. McKenna (director and general manager of the company), and Mr. George Spence (Regional Controller, M.A.P.).

Among those presented to the Queen were Capt. L. Crocker (overseer), Mr. George Carter (chief designer), Mr. Eric Greenwood (chief test pilot), Mr. John Grierson (test pilot), Mr. S. Warwick (personal assistant to Mr. McKenna), Mr. R. A. Withers (secretary to the company), Mr. A. Smart (production officer, M.A.P.), Mr. G. Wright (A.I.D.), and Miss Tombs (private secretary to Mr. McKenna).

In the course of the Queen's tour of parts of the factory, Mr. F. Ockenden (assistant works manager), who has been with the company for many years; Mr. J. Bays (machine shop manager), and Mr. R. Nash (fitting shop superintendent), were also presented.

The Queen spoke to several of the factory workers, including Mr. F. A. Artus and Mrs. Genskins in the sheet metal department; Mr. C. W. Collier and Mrs. Mary Merrett in the cover and dope department; and Mr. Green, one of the shop stewards in the fitting section, to whom she talked about the Joint Production Board and how they got round the table to think out their problems.

Mrs. Genskins, whose present address is 81, High Street, Gloucester, is a Belgian woman from Ostend. Queen Mary wanted to know if she was going back to Belgium, and whether she had heard any news recently from her home country.

Wished Her Luck

Mrs. Genskins told her Majesty that she had had a letter from Belgium, and that she hoped to return to her home as soon as possible after her country had been fully liberated. The Queen wished her luck.

Outside the flight shed, before the exhibition of flying, Miss Irene Birt, of Cheltenham, presented the Queen with a bouquet of carnations. Miss Birt has been at the factory since New Year's Day, 1917, and has always been employed in the covering and dope department.

Great Welcome For Queen Mary At Brockworth

CHEERING crowds of aircraft workers welcomed Queen Mary when on Tuesday afternoon she paid a visit to the Brockworth works of the Gloster Aircraft Co., inspected certain workshops, and saw a Typhoon "put through its paces."

DURING her visit Her Majesty was presented with a bouquet by Miss Irene Birt, of 72 Alstone-lane, Cheltenham, who has worked for the company since 1917.

Later she posed with a group of about 30 girl workers in front of a Typhoon fighter in the flying field.

On arrival at the works Queen Mary was welcomed at the main office by Mr. F. McKenna, Director and General Manager and Mr. George Spence, Regional Controller, Ministry of Aircraft Production.

Queen Mary, who was dressed all in white and carried a turquoise blue parasol, was accompanied by the Hon. Margaret Wyndham as Lady in Waiting and by Lord Claud Hamilton, as Esquerry.

TOUR OF WORKS

Formal presentations were made to Her Majesty who then, accompanied by Mr. McKenna and Mr. Spence, set out to tour the sheet metal department, the erecting hall, the fitting shops, the wing shop, the machine tool department, the covering and dope departments and the flight shed.

Those presented to Queen Mary were Group Captain L. Crocker, overseer; Mr. George Carter, chief designer; Mr. Eric Greenwood, chief test pilot; Mr. John Grierson, test pilot; Mr. S. Warwick, personal assistant to Mr. McKenna; Mr. R. A. Withers, secretary to the company; Mr. A. Smart, production officer, M.A.P.; Mr. G. Wright, A.I.D., and Miss Tombs, secretary to Mr. McKenna.

TALKS WITH WORKERS

As she was conducted through the various workshops where work went on as usual, Her Majesty often paused to watch a worker, man or woman, and with several she had short talks, asking them to explain the operations on which they were engaged.

The first worker to whom she spoke was a Belgian refugee, Mrs. Geuskins, of High-street, Gloucester, whose home is in Ostend.

Queen Mary was most interested to hear that Mrs. Geuskins had received news of her family in Belgium, and that she intended returning to her own country, wishing her "Good Luck," when she did.

Queen Mary had a short chat with Mr. C. W. Collier, (Continued in Back Page)

**NIJVERHEIDSINSTELLINGEN IN DE STAD OOSTENDE
IN DE TIJD VAN WILLEM I**

door Raymond VANCRAEYNST

In "De Plate" van april 1995 heb ik gehandeld over de nijverheidsinstellingen in de randgemeenten van Oostende, namelijk Mariakerke, Stene en Bredene. Deze gegevens werden bekend als antwoord op vragen gesteld door de Gedeputeerd Staten van de provincie West-Vlaanderen (1)

Die vragen werden gesteld op 16 oktober 1818. Ook de stad Oostende kreeg die vragen toegestuurd. Waarover men zich nu kan verwonderen is dat de stad toen al na 6 dagen, op 22 oktober 1818, daarop een antwoord gaf. Dat antwoord werd ondertekend door schepenen T. HAMMAN en stadssecretaris DURDU. De gestelde vragen aan de stad waren dezelfde als aan alle andere gemeenten. Volledigheidshalve herhaal ik ze hier nog even. De stad moest een overzichtelijke staat opmaken van al de fabrieken, manufacturen en andere nijverheidsinstellingen. Daarbij moest opgegeven worden : de aard van de instellingen en hun aantal, het aantal tewerk gestelde werklieden, het gemiddeld dagloon dat hun werd uitbetaald, de vroegere en huidige toestand van het bedrijf, de bestemming van de afgewerkte producten, de factoren die schadelijk waren voor de voorspoed van het bedrijf, de maatregelen die moesten getroffen worden om die nadelen weg te werken.

Eerst moeten we een antwoord geven op de vraag : hoe groot was de stad Oostende toen ? Zonder in detail hierop in te gaan, kan grofweg beweerd worden dat de westelijke grens met Mariakerke van de huidige Parijsstraat naar het huidige Leopold I plein liep. Verder vormden de uiterste westelijke en zuidelijke grenzen van de vestinggrachten de grens met Stene. De grens met Bredene liep dwars door het toenmalig havengebied - zo ongeveer ter hoogte van de huidige leegstaande Zeevaartschool - en omvatte op de oosteroever het kroonwerk (later werkhuisen van het Zeewezen), om vandaar opnieuw de zee te bereiken langs een rechte lijn, parallel met de havengeul, op een tweehonderd meter van het oosterstaketsel.

Welke nijverheidsinstellingen troffen we nu aan binnen dat hierboven omliggend gebied ?

Vooreerst telden we 9 brouwerijen die werk verschaften aan 19 personen, die per dag gemiddeld 1 gulden en 5 cent verdienden. Hun toestand was in de laatste tijd weinig veranderd. Ze werkten voor het plaatselijk verbruik en voor de bevoorrading van vissersboten en handelsvaartuigen. De min of meer grote activiteit van de zeehandel en van de grote visserij had noodzakelijk haar invloed op de werking van de brouwerijen.

Vervolgens telden we 3 kaarsenfabrieken; ze stelden samen 3 personen tewerk, die gemiddeld 1 gulden 2 cent per dag verdienden. De toestand was hier weinig veranderd en ze werkten alleen voor lokaal verbruik.

Verder waren er te Oostende 8 scheepswerven die 80 mensen tewerk stelden, die per dag gemiddeld 1 gulden 12 cent verdienden. Hun

activiteit ging sterk af van de activiteiten van de zeehandel. Ze werkten voor de lokale behoeften. Nochtans bleken er misbruiken te bestaan. Schepen gebouwd in den vreemde werden ofwel werkelijk ofwel geveinsd verkocht aan onderdanen van het koninkrijk en kregen gemammelijk toelating om onder Belgische (sic) vlag te varen, zodat de eigen scheepswerven minder werk hadden.

Hetzelfde kon gezegd worden over de touwslagerijen. Er waren er 4 die 16 personen werk verschafte, die gemiddeld per dag 1 gulden 4 cent verdienden.

De touwslagerijen in Oostende waren voldoende in aantal en waren uitgerust naar wens; er waren er zelfs die over heel de lengte overdekt waren zoals deze in de koninklijke haven. Als die mooie instellingen nu wat kwijnden was dat te wijten, niet alleen aan een verminderde handel, maar hoofdzakelijk omdat de touwen die in het binnenland werden vervaardigd, te Oostende toegelaten werden zonder heffingen; deze touwen werden vervaardigd daar waar de hennep gekweekt werd en waar de lonen van de werklieden merkkelijk lager waren dan te Oostende. Concurrenieren met die van het binnenland was dus niet mogelijk. Onze touwslagerijen lagen derhalve meestal stil zodat 150 lieden, die er zouden kunnen tewerk gesteld worden, nu samen met hun families in de grootste ellende leefden. Het enig middel om het werk in de touwslagerijen te bevorderen zou erin bestaan, als men de invoer niet kon beletten, tenminste toch tolrechten erop in te voeren zodat het prijsverschil niet meer zo groot zou zijn.

Te Oostende waren er ook nog 6 windmolens om graan te malen die 6 personen in dienst hadden tegen 96 gulden per jaar en de kost. Ze werkten alleen voor de lokale behoeften.

Vijf zouttraffinaderijen stelden 15 man te werk tegen 1 gulden gemiddeld per dag. Sinds vele jaren was er daarin geen verandering te bespeuren. Het verbruik was lokaal maar ook bestemd voor de omliggende gemeenten en provincies en voor de bevoorrading van de schepen. Nu echter werd de zouthandel bedreigd door het onlangs ingestelde verbod in de aangrenzende Pruisische provincies geraffineerd zout te gebruiken, dat eertijds door onze zoutziederijen werd geleverd. Alleen de opheffing van die maatregel zou daarin verandering kunnen brengen.

Verder hadden we te Oostende nog één tabaksfabriek(je) die aan 3 personen werk gaf tegen 1 gulden per dag. Deze fabriek was nog maar onlangs tot stand gekomen. Tenslotte was er nog één leerlooierij en -touwerij die aan 3 personen werk gaf tegen 1 gulden per dag en maar van weinig belang was.

Het schepencollege merkte verder op dat er te Oostende geen fabrieken bestonden waar wol, vlas of katoen verwerkt werden, evenmin waren er goudsmidbedrijven en horlogemakers, geen chocoladefabrieken, noch hoedenmakerijen. Er waren ook geen weverijen noch blekerijen van stoffen of garens.

Wel waren er enkele kantwerksters die werkten voor eigen gebruik of om hun kantwerk in de kleinhandel aan de man te brengen.

(1) R.A Brugge. Provincie West-Vlaanderen. Modern archief, 2e reeks, nr. 715.

L U C I E N G U I N O T T E

door Norbert HOSTYN

Ongeveer 8 jaar geleden overleed de belangrijke Oostendse kunstenaar Lucien GUINOTTE. Het paste niet hem op te nemen in de lange galerij van "vergeten" Oostendse meesters die we in de loop der voorbije jaren in "De Plate" brachten. Ook hoort hij niet langer thuis in de soortgelijke reeks over de hedendaagse kunstenaars die wij in 1993 startten in ons tijdschrift. Een afzonderlijke bijdrage leek dus het beste middel om voor het eerst een afgesloten beknopte biografische nota te brengen.

GUINOTTE werd geboren te Morlanwelz in 1925.

Hij stamde uit een adellijk geslacht uit de streek van La Louvière; aanvankelijk stelde hij zich conformistisch op en beoefende het schilderen enkel in zijn vrije tijd.

Hij deed zijn studies aan de Brusselse Academie voor Schone Kunsten van 1944 af. Hij werd meer en meer progressief georiënteerd en koos voor de marginaliteit van een kunstenaarsbestaan.

In 1947 sloot hij aan bij de groep "Tendances contemporaines", met Paul BURY, Hélène JACQUET en Max MICHOTTE.

GUINOTTE vestigde zich metterwoon te Oostende. Zo woonde hij lange tijd in de Witte Nonnenstraat 27, in het appartementsgebouw dat de Lijnbaanstraat overbrugt.

Te Oostende was hij trouwens een graag gezien figuur in artistieke kringen. Andere belangrijke personaliteiten in de wereld der progressieve Oostendse kunstschilders van zijn tijd waren/zijn Maurice BOEL, Charles DRYBERGH, Etienne ELIAS.

Tijdens zijn laatste levensjaren verhuisde hij naar een kleiner woonst in de Aarthertoginnestraat (tegenover het Postgebouw) en kreeg hij door bemiddeling van vrienden een atelier in het gebouw "Antiques Market", een vervallen monumentaal burgershuis vlak naast het voormalig Koninklijk Paleis in de Langestraat dat naast enkele antiekzaken ook kunstenaarsateliers en een café omvat.

Maar de spirit en de creativiteit waren niet meer dat : de kunstenaar was - mede door zijn uitputtende levenswijze - zowel op lichamelijk als op psychisch vlak fel achteruit gegaan.

Een groots opgezette retrospectieve in het Paramedisch Instituut aan de Leffingestraat te Oostende, op touw gezet door de directie en Léo MADELEIN, gekend en dynamisch Oostends kunstkenner en vriend van de kunstenaar, was meteen de laatste grote manifestatie rond GUINOTTE.

Hij overleed te Oostende in 1989.

In zijn werk was GUINOTTE vooral begaan met de mens : de mens die hij uitbeeldt in diverse, soms minder aangename omstandigheden van het leven. Daarin kon hij vlijmscherp zijn -

zoals bv. in "De Antichambrist" (Oostende, Museum voor Schone Kunsten).

Maar het meest karakteristieke in zijn werk zijn ongetwijfeld zijn abstraherende naakten, met figuren die hij ontleedt, herschikt, omvormt tot quasi lyrisch-abstracte werken waarin de vrouwenfiguur érgens nog herkenbaar aanwezig blijft. Als typisch voorbeeld kan opnieuw een naakt gelden uit het Museum voor Schone Kunsten te Oostende.

Dat hij ook de figuratie vlot beheerste bewijst een werk als "Naakt", een pastel eveneens uit hetzelfde Museum.

GUINOTTE was geen overdreven veelvuldig exposant. Het ritme van zijn solotentoonstellingen haalt geen overdreven frequentie :

- 1943 : "Les Amis de l'Art" - La Louvière
- 1943 : Galerij Bruyninckx - Brussel
- 1949 : Galerij Roger - Lyon
- 1961 : Galerij L'Octroi - Brussel
- 1964 : Galerij Vendôme - Brussel
- 1965 : Galerij Reding - Brussel
- 1966 : Galerij Contour - Brussel
- 1968 : idem
- 1970 : Galerij De Sfinx - Amsterdam
- 1972 : Galerij Jacques Carton - Brussel
- 1974 : Galerij Hautman - Oostende
- 1974 : "The Clipper" - Oostende
- 1975 : Galerij Ter Streep - Oostende
- 1982 : Palais des Beaux-Arts - Charleroi
- 1988 : Hoger Rijksinstituut voor Paramedische Beroepen - Oostende

Posthume tentoonstelling

- 1990 : Galerij Dialoog 92 - Oostende

Groepstentoonstellingen :

- 1947 : Hedendaagse Strekking
- 1947 : Triënnales van Gent en La Louvière
- 1947 : A.P.I.A.W. - Liège

INDEX 1996

Traditiegetrouw publiceert "De Plate" voor de geïnteresseerde lezers een inhoudstafel & indices op de voorbije jaren.

U kunt ze bestellen door 150 fr te storten op rekening 750-9109554-54 van De Plate - H. Serruyslaan 78/19 - Oostende met vermelding "Index 1996".

Ze zal ook te verkrijgen zijn aan de balie van het museum.

Index 1996 verschijnt in de loop van de maand maart.

EEN ARCHITECTURALE WANDELING DOORHEEN OOSTENDE

door Karel VERBANCK
Architect - Urbanist

Sedert meer dan 35 jaar rijst alom nieuwbouw in Oostende. Hieraan gaat uiteraard de afbraak van bestaande gebouwen vooraf. Stilaan is men meer gaan beseffen dat ook zeer waardevolle architectuur onder de slopershamer gevallen is. Vooraleer het te laat wordt, is het nodig eens te bekijken wat er nog rest van de "Belle Epoque".

Wat ging vooraf aan deze bloeitijd ?

Bij het verkrijgen van de status van "Vrijhaven", in 1781, telde Oostende zowat 6.000 inwoners, waaronder een 2.000-tal vreemdelingen (één derde van de bevolking !). We troffen er Engelsen, Fransen, Hollanders en Israëlieten aan, die de stad een zeer cosmopolitisch aanzicht verleenden. Aangezien het meestal rijkelui waren, groeide het mondaine en culturele leven.

Net voor 1790 rees het eerste theater uit de grond en ontstond de eerste "cercle littéraire". Het hotelwezen zorgde voor een degelijk onderkomen.

Waar de scheepvaart en de visvangst reeds bloeiden ontdekte men nu ook de heilzame werking van de zee. Reeds in 1780 verschenen de eerste badkarren op het Klein Strand en vier jaar later de eerste consumptietent. De pakketbotendienst zorgde voor de nodige aan- en afvoer van handelaars en toeristen. Later, vanaf 1837, zorgde de trein voor de opening naar het Oosten en het Zuidoosten van Europa.

Na de Belgische onafhankelijkheid ontdeed Oostende zich door het ontmantelingsdecreet van maart 1865 van haar vesting. Deze slopingswerken hebben meer dan tien jaar geduurd. De drang naar bouwruimte was zo groot dat reeds voordien in de strook tussen de Van Iseghemlaan en de zeedijk houten paviljoenen opgetrokken werden, waaronder het eerste "Pavillon Royal" en het eerste Casino. Diezelfde strook werd door de staat in 1874 in exclusieve concessie gegeven aan een maatschappij die overging tot de verkaveling van alle gronden van de uitgestrekte vesting rond de stad. Dit opende de weg naar een niet in te tomen stadsontwikkeling.

Leopold II, jong dynamisch vorst van 30 jaar en pas op de troon sinds 1865, mobiliseerde de financiële wereld van Brussel en Luik. Hij stuurde een aantal architecten over de plas naar Brighton, Hasting en Eastbourne en nam een urbanist onder de arm. Zo werd Oostende herschapen tot één grote bouwwerf, zowel in de binnenstad als in het randgebied en drukte Leopold II gedurende zowat 40 jaar zijn stempel op een nieuw en vernieuwd Oostende.

De invloed van rijke burgers en hun architecten bracht allerlei bouwstijlen mee, gaande van neo-classicistische stijl tot de specifieke nieuwe strekking, de "Art Nouveau".

De Eerste Wereldoorlog onderbrak de bouwdrak, maar na 1918 werd de trend verder gezet en werd aangesloten met de "Art déco" van de jaren '20-'25.

Toch beroepen velen zich nog op de klassieke bouwstijl en schrikken ze er dus niet voor terug om de verschillende bouwstijlen te vermengen, waaruit het bekende eclectisme voortspuit (bvb. de Villa Maritza op de zeedijk). Ook gekke dingen kenden succes, zoals een soort romantisme van bijvoorbeeld cafés in een frivole mantel gehuld (de Châtelet, aan "Petit Paris").

Met De Golden Sixties kwam Oostende voor de tweede maal in de belangstelling van de financiële wereld en zijn aanhang van bouwpromotoren. Het democratiseringsproces, de sociale ontwikkeling ten voordele van steeds meer mensen, de verhoogde mobiliteit door de modernisering van de verkeersmiddelen, kortom de algemene welvaart, verhogen de explosie van het toerisme. Vraag en aanbod wisselen elkaar af in de immobiliën sector. Van een stad met strategisch militair belang was Oostende uitgegroeid tot een stad in bestendig beleg en....beleggingen vanuit de zakenwereld !

Wat oorlogen niet vermochten, hebben die machten wel veroorzaakt : namelijk de kaalslag en de teloorgang van belangrijk bouwkundig erfgoed, met in de plaats daarvan banale, opdringerige business-architectuur, waarachter veel konijnenhokken schuilen en waar het financieel rendement voorrang heeft op de woonkwaliteit.

Opeenvolgende stadsbestuurders van alle geuren en kleuren hebben op deze desastreuze gang van zaken geen vat gekregen. Integendeel. Zo werd o.a het Bijzonder Plan van Aanleg steevast aangepast aan de eisen van de speculanten, door gebrek aan een gedegen, overzichtelijke ruimtelijke ordening. Erger nog. Men nam zelfs het initiatief tot het opstarten van megalomane projecten op de plaats van waardevolle culturele infrastructuur, zoals geschied is met de stadsschouwburg.

Gelukkigerwijze kregen een aantal van deze monsterprojecten geen voet aan de grond dankzij de acties van wakkere burgers en hun culturele verenigingen.

Prof. Jan TANGHE zei in 1988 o.a. : "...het grote probleem waarmee Oostende vandaag geconfronteerd wordt, ligt in de verdwijning van het speelse, aantrekkelijke voorkomen van destijds. Ze heeft haar frivool kled uitgetrokken, maar jammerlijk vervangen door de banale rok van de naamloze business-architectuur". Hij concludeerde : "Oostende moet zich terug op alle vlakken, zoals in de negentiende eeuw, aantrekkelijk maken. zij moet haar overblijvend patrimonium, haar frivole leefsfeer in eer herstellen en eigentijds maken. Zij moet terug uniek worden en haar banaliteit afleggen. Zij moet kiezen tussen kwantiteit en kwaliteit. Zij moet, zoals destijds met Leopold II, royale eisen stellen en alleen maar opteren voor het allerbeste. Zij moet zich een uniek imago opbouwen. Het is effectief mogelijk dit imago op te vijzelen vanuit het stedelijk beleid, een halt toe te roepen aan al die banaliteiten die de stad verstikken en het woonkader van ons dagelijks bestaan vrijwaren, nl. door de aandacht toe te spitsen op die gebouwen die vanaf het einde van de vorige eeuw van Oostende een koningin hebben gemaakt" (einde citaat).

Wat zijn nu die ART NOUVEAU en de ART DÉCO ?

In Engeland heeft in de 19de eeuw koningin Victoria haar naam gegeven aan het tijdperk van haar bewind. Door imperialisme en kolonialisme was Engeland een industriële welvaartstaat. Klassieke architectuur, geïnspireerd door de Griekse en Romeinse tempelbouw, was een symbool van voornaamheid en prestige. Het is een universeel verschijnsel geweest, waarmee zich ook moderne dictaturen hebben getooid. In de tweede helft van de 19de eeuw ontstond een dubbele reactie. Enerzijds tegen het weelderig tierend classicisme, anderzijds tegen de banale industriële gebruiksproducten, die dreigden de kunstambachten te verdrukken. Zo ontstond de beweging "Arts en Crafts" (kunst en kunstambachten) die ervoor zorgde dat de strenge rechtlijnigheid plaats maakte voor meer dynamische, lenige en luchtige architectuurvormen. Deze nieuwe vormentaal werd "Modern Style" genoemd. De natuur zorgde voor nieuwe inspiratie.

Harde bouwmaterialen, zoals steen en ijzer, werden kneedbare vegetarische bouwonderdelen, die samen in een geordend geheel een speels uitzicht vertoonden. Ook het interieur en de meubilering kregen nieuwe, soepele vormen, want ook de kunstambachten werden in het vernieuwingsproces betrokken. Cfr het werk van architect Victor HORTA te Brussel. Het luchtige en het frivole werden verkregen door het veelvuldig gebruik van ivorkleurige, rode, groene en blauwe glazuurplaketten en decoratieve majolicategels, zowel buiten als binnen.

HORTA had vele volgelingen. Zo vinden we in Oostende o.a. Charles PIL, die meer dan 50 woningen zal nalaten. Een aantal daarvan zijn eclectisch van opvatting.

Maar uiteindelijk blijkt dat de Art Nouveau, zoals de Modern Style in België en Frankrijk wordt genoemd, meer een mode is dan een specifieke bouwstijl, alhoewel door de sterke ontwikkeling van de drukpers, de fotografie en de tijdschriften deze stijl in Europa en Amerika grote bekendheid verwierf.

De Wereldtentoonstelling van 1913 te Gent rekende af met dat slingerend vegetarisme dat uiteindelijk een dure zaak werd voor de opdrachtgevers en introduceerde decoratieve vormen die sterk stilistisch zijn en gaan aanleunen bij geometrische vormen. Duitsland en Oostenrijk lieten hun invloed gelden met de Secessiebeweging die een strengere vormentaal hanteert.

Met de "Exposition Internationale des Arts Décoratif et Industriels Modernes" van 1925 in Parijs werd definitief de Art Déco met zijn meetkundige figuren ingeluid. Ook deze figuren worden uitgetekend op basis van bloemen en planten. Bovendien drukte ook deze stijl zich door in het interieur en de meubilering, tot zelfs in de haute couture (Coco Chanel). De siermotieven werden steeds in reliëf aangebracht, waardoor de speling van licht en schaduw die vormentaal sterk gaat accentueren.

Vanuit Nederland dook vanaf 1925 de meest moderne architectuur op, namelijk de "nieuwe zakelijkheid". Koel, strak van lijnen, rationeel, kreeg de baksteen een voorname rol te vervullen, zowel door kleur en vorm als door baksteenverband. De gekende blok- of kozijnramen blijven in de Nederlandse traditie.

Ontdaan van overtollige, decoratieve protserigheden, maar dikwijls opgesmukt door waardevol beeldhouwwerk, vertonen de gevels koele voornaamheid. In Oostende bestaan er een aantal merkwaardige gebouwen in die stroming opgevat.

Zo stoppen we op de drempel van het jaar 1940, toen Oostende koningin het stilaan liet afweten en de oorlog haar alle glans ontnam.

En vandaag ?

Met het structuurplan hoopt het stadsbestuur een beleid te kunnen uitstippelen om verdere verloedering op te vangen en de ontwikkeling van de stad, met zijn 70.000 inwoners en zijn duizenden toeristen, in goede banen te leiden.

Het is in 1988, en zelfs een stukje vroeger, van start gegaan. Daarin zegt de burgemeester ter inleiding : "Het moet een richtplan zijn dat ons helpt het waardevolle in ons patrimonium zoveel mogelijk te behouden en de hiaten op te vullen met nieuwe, eigentijdse, milieu- en cultuurvriendelijke elementen. Daaraan te mogen meewerken is een uitdaging".

Is Oostende op weg een nieuwe koningin te worden ?

Dat is de vraag.

OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (44)

door Aimé SMISSAERT (+)

Woensdag 3e Februari. -

HONDERD EN TWAALFDE DAG DER BEZETTING

Bij verscheidene bakkers is er wit brood te bekomen, wit brood na zooveel weken zonder geweest te zijn ! Morgen zal er wit brood zijn bij al de bakkers, voor verscheidene dagen, tot de 500 zakken bloem van 90 kilos alhier verleden Dinsdag, door een Hollandsch scheepken binnengebracht, zullen op zijn. Die bloem komt van Amerika; de zakken dragen het opschrift : *War Relief Donation. Flour donated by Belgian Relief Fund of New-York* (Oorlogsonderstandsgift. Bloem gegeven door het Belgisch Onderstandsfonds van New-York).

Heden namiddag kwamen 4 oorlogschepen voorbij onze stad gevaren in de richting van Zeebrugge van waar zij later terugkeerden. De inwoners van de visscherskaai kregen bevel van duitsche officieren niet uit hunne huizen te komen.

* * *

Enkele personen onzer stad krijgen paspoorten om naar Brugge te reizen met den trein, heen en terug kost 4.60 fr. (10 c. per kilometer).

Vooraleer het brood gerationeerd werd deelde men in den Volksbond ieder week ruim 11.000 broodkaarten uit aan 1.080 huisgezinnen. Einde januari beliep het getal personen, die in den Volksbond broodkaarten bekomen, het cijfer 5.434.

Deze noen kreeg de E.H. Joseph DESMET, principaal van 't O.L.V. College, bericht dat zijn oude moeder te Oost-Roosebeke was overleden. Gister was hij verwittigd geworden dat haar toestand wanhopig was. Hij vroeg om haar een bezoek te mogen brengen : zulks werd hem geweigerd, de Oostendenaars niet vredelievend genoeg zijnde !

Men nam hem ook het paspoort af, hem over eenige dagen afgegeven, en hem toelatend, als priester van het hulphospitaal ingericht in 't O.L.V. College, na het policieeur op straat te zijn.

E.H. DESMET kreeg ook geene toelating de begrafenis zijner moeder bij te wonen.

* * *

De Duitschers gingen heden rond bij de duivenmelkers, om de kleur en het getal der duiven op te nemen.

Sedert een 6tal dagen liggen, tegen aan de brug die van het Sas naar den Vuurtoren leidt, twee groote kanonnen van 30,5, het eene dat reeds geruimen tijd in 't slijk had gezeten, de wagen waarop het stond doorgebroken zijnde, het ander dat met wagen en al 50.650 kilos weegt ! Die kanons moeten naar den Vuurtorenwijk overgebracht worden. Daartoe zijn de Duitschers thans bezig met den ijzerweg die nevens den oostelijken kant der voorhaven loopt, te verleggen en te verlengen tot in het vliegplein van den Vuurtorenwijk.

* * *

Niet tevreden wijn, matrassen, kostbare meubelen enz. te rooven uit de onbewoonde en ook uit veel bewoonde huizen, hebben de Duitschers het sedert eenige dagen gemunt op de koperen casseroles, potten, pannen en ander koper keukengerief der hotels. Gister hebben zij ook al het koper meegenomen, dat te vinden was in het magazijn van den heer Jaak VANDEWALLE, Zuidstraat.

Donderdag 5e Februari. -

HONDERD EN DERTIENDE DAG DER BEZETTING

Deze morgen, op de markt, weinig boterboerinnen, enkele groenselboerinnen en vleeschkramen gelijk verleden week. De boter ging in het begin der markt 3,75 fr. doordat zekere huisvrouwen zelve den prijs hadden gemaakt, doch een Duitsche soldaat bracht daar alras orde in. Aan eene boerin, die 3 mark (3,75 fr.) vroeg voor hare boter, zei hij dat zij de voorschriften der Duitsche overheid te volgen had en de boter te verkoopen aan 3,25 fr. anders mocht ze mede naar de "Kommandantur".

De eieren gingen 0,16 tot 0,18 c. stuk. Er was eigenlijk slechts eene boerin die 0,18 c. vroeg, en ze werd dan nog leelijk bedrogen : eenige huisvrouwen waren aan 't kniezen en aan 't zagen rond haar om de eiers een weinig goedkooper te krijgen, hetgene de boerin halsstarrig weigerde, toen een Duitscher bijkwam en haar overschot, een 10tal, kocht aan 0,18 c. stuk. Haar gezicht glansde van blijdschap, doch toen de Duitscher met eenen bon betaalde,...was 't zoneklips !

Deze namiddag kwam alhier, uit Brugge toe, het 205e regiment pinhelmen, dat zijnen intrek nam in de stadsschool der Stuiversstraat.

Met de regimenten 203, 204, 206, 207 en 208 vormt dit regiment de 44e reservedivisie, waarvan de staf in de Nationale Bank gevestigd is.

Op de markt rondslenterend waren wij oor- en ooggetuige van een kluchtig voorval. Aan het stadhuis stonden een werkman, een Belg, en een duitsche officier den plakbrief te lezen, door denwelken o.m. het verboden wordt over de verliezen van het duitsche leger te spreken. Opeens, de werkman : "Mijnheer, zei hij tot de officier, het is dus verboden over den oorlog te spreken ?

- Ja, luidde het antwoord.
- En mogen de soldaten onder malkaar daarvan spreken ?
- Ja zeker.
- En de duitschers ook ?
- Waarom niet ?
- En is 't hier nu al duitsch ? Wij zijn allen duitsch !
- Ja, ja.
- Ehwel, Mijnheer, zei de werkman al monkelen, wij krijgen wel tegens ons botten, eh ?"

De officier keek beteuterd op, zijn oogen bliksemde eventjes, en allen die rond het koppel stonden waren overtuigd dat den werkman eene goede straf te wachten viel; doch neen, de officier bekeek nog eens de werkman, mat hem van het hoofd tot de voeten, schoot in eenen homerischen lach en vervoorderde zijnen weg !

* * *

Deze namiddag zweefde vanaf eenige minuten voor 3 ure tot rond 4 1/2 ure een vliegtuig der Bondgenoten over de stad. 245 schoten (officieel getal) werden op hem afgevuurd : koelbloedig zette onze vliegenier zijnen herkenningstocht voort. Een paar "taube" vlogen ook, doch wachtten zich wel den vijandelijken vliegenier te dicht te komen.

Deze avond rond 8 ure (Oostensch uur) gerochten twee duitsche matrozen aan 't gevecht in de Lijnbaanstraat, rechtover het huis van den loodgieter Leopold DESORGHER. Een der twee trok zijn revolver en lostte drie schoten op zijn tegenstrever, die niet gekwetst werd. De wacht hield den dader aan.

Vrijdag 5e Februari. -

HONDERD EN VEERTIENDE DAG DER BEZETTING

Deze nacht rond 11 ure werd geweldig geschoten van op den Vuurtorenwijk op een vliegtuig dat, naar verzekerd wordt, bommen zou geworpen hebben op een onderzeeër, in de voorhaven liggend. Het schip zou tamelijk erg beschadigd zijn geworden. Wat er van de waarheid is, valt moeilijk om zeggen, want niemand mag de voorhaven naderen.

Deze morgen, eenige minuten na 5 ure, wierp een vliegtuig eene bom in eene kleine weide op den hoek van den Nieupoortschensteenweg en de Vereenigingstraat. Een paar telegraafdraden en een 20tal ruiten, in huizen aan de overzijde

der Vereenigingstraat, werden gebroken. Men denkt dat het vliegtuig het gemunt had op de Duivenschietsing, waar de Duitsers veel krijgsvoorraad ophoopen.

De Duitsers zijn het moede geworden dat de Oostendenaars, of liever zekere Oostendenaars weten hoeveel voorraad er naar het front gestuurd wordt, enz. Ten einde daarin te verhelpen, zijn zij van zijn toekomende week de hand te leggen aan de werken voor het leggen eener treinlijn, die den Nieupoortschensteenweg, langs de North- en Elisabethlanen, aan de ijzerweglijnen Oostende-Thourout en Oostende-Brugge zou verbinden. Op die wijze zouden troepen, voorraad, kanons, enz. van den ijzerenweg rechtstreeks naar het front kunnen gevoerd worden, zonder door de stad te moeten trekken.

* * *

Volgende plakbrief, in het Vlaamsch en Duitsch opgesteld, werd heden uitgeveerdigd.

VERMANING

Het is verboden steenen weg te nemen van de glooingen (talus der kanalen). Overtreders zullen wegens diefstal gestraft worden.

Oostende, den 5n Februari 1915
De Stadkommandant
BITTINGER
Kapitainleutnant

Het stadsbestuur zond vandaag aan BITTINGER de gevraagde inlichtingen over de duiven.

Zaterdag 6e Februari. -

HONDERD EN VIJFTIENDE DAG DER BEZETTING

Heden, niets bijzonders aan te stippen.

Zondag 7e Februari. -

HONDERD EN ZESTIENDE DAG DER BEZETTING

In den verlopen nacht, kanon...concert, dat gedurende den ganschen dag, tot rond den avond, voortduurde.

Deze laatste dagen kwamen veel gekwetsten binnen, o.a. Vrijdag morgen een tram van 6 wagons vol en een 30tal autos - doch deze morgen is het uitnemend : in min dan een half uur (van 7 1/2 tot 8 ure) tellen wij op den Nieupoortschensteenweg 9 tramwagons en een 40tal autos met gekwetsten. In den loop van den morgen een 50tal zware gekwetsten afgelost aan het "Hôtel Fontaine", waar sedert enkele dagen de gevaarlijkste gewonden verzorgd en geopereerd worden en ook ieder dag het doodkarreken voor de deur blijft staan.

Ook in de andere ambulancias worden veel gekwetsten binneng gebracht. Voorzeker moet er deze nacht eenen bloedigen slag geleverd zijn.

OPENINGSDATA HEEMMUSEUM IN 1997

- elke zaterdag
- van 29 maart t/m 13 april (gesloten 01 april en 08 april)
- van 08 mei t/m 11 mei
- van 14 juni t/m 14 september (gesloten elke dinsdag)
- van 25 oktober t/m 31 oktober (gesloten 28 oktober en 01 november)
- van 20 december t/m 04 januari 1998 (gesloten 23, 25, 30 december en 01 januari 1998)

telkens van 10u tot 12u en van
15u tot 17u

BON COCK
CAMERA
SERVICE

Jozef II straat 44
Hoek Christinastraat
8400 Oostende

BEZOEK ONZE THEMATENTOONSTELLING VAN 18 JANUARI TOT 23 MAART

LEOPOLD II EN OOSTENDE

Realisatie en organisatie door de heer Emile SMISSAERT

B. & C. Nuytten N.V.

UITVAARTVERZORGING - FUNERARIUM

HET **UITVAARTKONTRAKT** IS
DE ABSOLUTE **ZEKERHEID** DAT UW
BEGRAFENIS OF CREMATIE ZAL UITGEVOERD
WORDEN VOLGENS **UW WENSEN** EN DAT
UW FAMILIE ACHTERAF **GEEN FINANCIËLE**
BESLOMMERINGEN HEEFT.

Torhoutsesteenweg 88 (h)
8400 Oostende (Petit Paris)
tel. 059 - 80 15 53
fax. 059 - 80 92 39